

WSTĘP

Współczesne organizacje funkcjonujące w otoczeniu charakteryzującym się wysokim poziomem zmienności oraz wzrastającym natężeniem konkurencyjności, dążąc do poprawy pozycji konkurencyjnej, zmuszone są do ciągłego doskonalenia. Owo dążenie znajduje swój wyraz w podejmowanych przez osoby zarządzające organizacjami próbach wdrożenia do systemu zarządzania metod i narzędzi nakierowanych na podnoszenie efektywności funkcjonowania organizacji. Paradoksalnie, w większości przypadków działania te, zamiast doprowadzić do podniesienia efektywności organizacji, skutkują jej obniżeniem. Dzieje się tak, ponieważ osobom odpowiedzialnym za procesy zmian brakuje, z jednej strony, spójnej wizji tego, co powinno być zrobione, z drugiej zaś strony – procesy zmian są realizowane w sposób fragmentaryczny, co prowadzi do wykształcenia się zjawiska suboptymalizacji. Szczęólnego znaczenia nabiera zatem naukowe podejście do procesu zarządzania zasadzające się na kompleksowości procesu zmian oraz na zrozumieniu istoty i natury współczesnych organizacji. Jednak owa naukowość podejścia nie może zostać sprowadzona wyłącznie do wymiaru teoretycznych dywagacji odnoszących się do postulowanych kierunków działań, wręcz przeciwnie, jak mało która dyscyplina naukowa nauka o zarządzaniu jest nauką mocno osadzoną w praktyce. Z jednej strony w warstwie teoretycznej nauk o zarządzaniu są formułowane koncepcje zarządzania i projektowane są modele, które podlegają empirycznej weryfikacji w praktyce gospodarczej. Z drugiej strony procesy zmian w otoczeniu i zjawiska zachodzące w organizacjach pozwalają, poprzez analizy ilościowe i studia przypadków, na przenoszenie obserwacji na grunt nauki o zarządzaniu poprzez budowanie teoretycznych uogólnień. Powyższe rozważania prowadzą do konkluzji, że dobra praktyka zarządzania wymaga solidnych podstaw teoretycznych.

Niniejszy podręcznik jest próbą kompleksowego ujęcia podstawowych zagadnień z obszaru organizacji i zarządzania. Podręcznik jest adresowany zarówno do studentów realizujących programy przedmiotów w obszarze zarządzania organizacjami, jak i do praktyków zarządzania, którzy w postaci niniejszego opracowania otrzymają kompleksową wizję tego, czym jest organizacja, jak nią zarządzać i jak doskonalić.

Podręcznik składa się z trzynastu rozdziałów ułożonych według logicznego porządku, prezentujących zdaniem autorów najbardziej istotne zagadnienia z obszaru organizacji i zarządzania. Pierwszy, wprowadzający rozdział został poświęcony ogólnej charakterystyce teorii organizacji i zarządzania. W rozdziale drugim

przedstawiono ewolucję nauki organizacji i zarządzania. Rozdział trzeci nakierowany został na prezentację procesu planowania w organizacji. Strukturom organizacyjnym oraz procesowi ich budowy i kształtowania poświęcone zostały rozdziały czwarty i piąty. W rozdziale szóstym omówiono proces kształtowania umiejętności z zakresu profesjonalnego kształtowania relacji zachodzących między uczestnikami organizacji. Treść rozdziału siódmego stanowi realizacja procesu kontroli w organizacji, analizowana zarówno w ujęciu strategicznym, jak i operacyjnym. Rozdział ósmy zawiera syntetyczną charakterystykę znaczenia i roli informacji w procesie zarządzania. W rozdziale dziewiątym przedstawione zostały podstawowe zagadnienia dotyczące podejmowania decyzji kierowniczych. Pracę kierowniczą w organizacji omawia rozdział dziesiąty. W rozdziale jedenastym omówiono założenia koncepcji stylów kierowania i zaprezentowano podstawowe ich modele. Rozdział dwunasty stanowi rekonstrukcję i prezentację współczesnego stanu wiedzy o zarządzaniu strategicznym przedsiębiorstwem. Ostatni, trzynasty rozdział poświęcono zagadnieniom dotyczącym zarządzania zmianami w organizacji.